

MUSEION

Průruška uživatele systému MUSEION

Datace a datové údaje

axiell

© 2012 - 2022 Axiell s.r.o.

Všechna práva vyhrazena. Tato průruška je chráněna autorskými právy a distribuována na základě licencí, které omezují její používání, kopírování a šíření. Bez předchozího písemného souhlasu společnosti Axiell je zakázáno jakýmkoli způsobem reprodukovat jakoukoli část této průrušky.

Loga společnosti Axiell uvedené v této průrušce jsou ochranné známky společnosti Axiell. Všechny ostatní názvy produktů, ochranné známky nebo loga zmíněná v této průrušce jsou použita pouze k identifikaci účelů a má se jednat o ochranné známky nebo registrované ochranné známky příslušných vlastníků.

Obsah

Datace a datové údaje	3
1.1 Kvalifikátory	3
1.2 Formátovaná datace	4
1.2.1 Datace hodnotou	4
1.2.2 Interval (OD - DO)	5
1.3 Datace názvem	5
1.4 Příklady datací	6

Datace a datové údaje

MUSEION umožňuje v některých případech datových (časových) údajů zadávat hodnoty nejen jako úplné datum, ale také neúplné datum anebo slovně (názvem). Tyto hodnoty umí zařadit na časovou osu, a toho se využívá při třídění a vyhledávání.

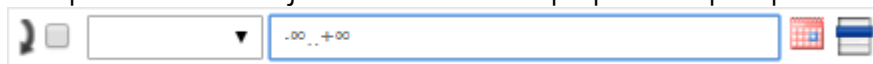
Neúplné/neurčené datum umožňuje MUSEION při zadávání hodnot:

- datace vzniku, nálezu a sběru
- datum události (záložka Události)
- datum určení (i v historii určení)

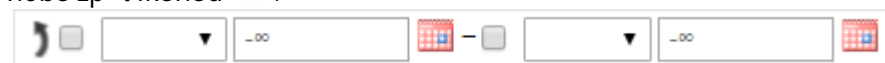
Tato pole MUSEION umožňuje VYPLNIT různými způsoby:

- hodnotou jako tzv. formátovanou datací
 - datum (úplné nebo neúplné, určené nebo neurčené)
 - interval (úplný nebo neúplný)
- výběrem ze slovníku (kultura, dynastie...), tzv. datace názvem

Pole pro zadání datace je možné ikonou přepnout na pole pro zadání intervalu:

nebo zprávnou ikonou :

Hodnoty (data, dolního nebo horního intervalu) je možné doplnit kvalifikátorem pravděpodobnosti (zaškrtačací pole) a přesností výběrem z nabídky. Kvalifikátor přesnosti má svůj vlastní slovník stanovený uživatelem.

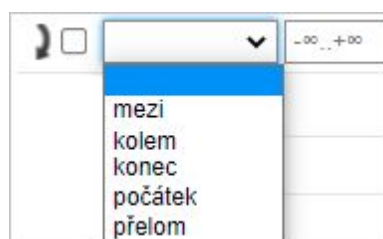
Tlačítko slouží pro výběr ze slovníku (není u intervalu), pro zadání přesného data. Klávesovou zkratkou *ALT+D* je možné zadat aktuální datum.

Ze zadaných údajů se pak vytvoří při uložení záznamučetec pro tisk: formátovaná datace se převede na standardizovaný formát, doplní se kvalifikátory přesnosti a pokud je zaškrtnuté pole „asi“, doplní se na konec otazník.

V některých případech (manipulace s periodem) je nutné zadávat datum a čas, tyto hodnoty MUSEION doplní automaticky, pokud je nezapíše uživatel.

1.1 Kvalifikátory

Pro přesnější vyjádření datace je možné použít tzv. kvalifikátory, které musí být předem zadané ve slovníku (je společný pro celou instalaci, tedy všechny správce). Oprávněný sem uživatel může přidávat další hodnoty, které se pak nabízejí při zadávání datací.

Kvalifikátory jsou jen slovní vyjádření, žádným způsobem neovliví uložení hodnoty v databázi. Při filtrování podle časové osy se neuplatní, pouze při filtrování podle textového metatextu (Quick filtr nebo fulltext).

1.2 Formátovaná datace

Formátovanou datací nazýváme jakoukoliv hodnotu, která není vybraná ze slovníku a MUSEION ji umí zadat na časovou osu.

1.2.1 Datace hodnotou

Úplné (určité) datum

Zadává se ve tvaru den, měsíc, rok oddělené tečkami (10.5.1648), vedoucí nuly nevádí. Je

možné využít kalendář vpravo od vstupního pole.

Rozsah data je 1.1.9999 před n.l. až 31.12.9999 n.l.

Datum ve tvaru roku lze zadávat až do -9 999 999 999.

Pro datum je použit juliánský a gregoriánský kalendář s automatickým přechodem mezi nimi.

Příklad: 10.1.2017 nebo 10.01.2017

Neúplné (neurčité) datum

MUSEION umí zadat na časovou osu i ta, která neúplná nebo nepřesná data:

- neúplného datum – měsíc, rok
- neúplného datum – pouze rok
- století
- spojení „polovina“ a století. Např. „polovina 15.stol.“ pak nevyjadřuje období 50 let, ale přesnější časový okamžik „v polovině století“ (1450..1451).
- spojení vyjadřující polovinu / třetinu / čtvrtinu určitého století / tisíciletí (v přesně stanoveném tvaru):
n.polovina / n.třetina / n. čtvrtina
(kde n je číslovka např. 2.polovina, 1.třetina, 3. čtvrtina) ve spojení s přesným stoletím (stol.) nebo tisíciletím (tis.)
MUSEION vždy zadaný metatext upraví do tvaru 1. polovina 15. stol. apod.
- desetiletá období v jednom století je možné zadávat textem xx. léta yy. století
- Období před naším letopočtem (našeho letopočtu) lze vyjádřit slovně nebo znaménkem

Příklady: 1.2017

2017

20. stol.

polovina 18. stol.

1.polovina 15.stol.

lze zadat jako 1. pol. 15. st. nebo 1. polovina 20.století

4. čtvrtina 6.stol.

lze zadat jako 4. tvrt. 6.st. nebo 4. čtvrtina 6.století

2.polovina 1.tis.

lze zadat jako 2.pol. 1.tis.

20. léta 19. stol.

lze zadat jako 20. léta 19. st. nebo 20. léta 19. stol.

1.polovina 15.stol. před n. l.

1.polovina 2.tis. před n. l

-1500

5.8.-44

1500 n. l.

1.2.2 Interval (OD - DO)

Období se vyjaduje intervalem se dvěma nebo jednou hraniční hodnotou, operátor vyjadující období jsou dvě tečky. Zapsat interval můžete rovnou do jednoho pole (se dvěma tečkami), nebo přepnout na zadání intervalu a vyplnit pole od a do. Horní hranice musí být vyšší než dolní hranice intervalu.

Museion vždy uloží hodnotu jako hodnotu od .. hodnotu do

- období s dvěma hraničními hodnotami OD..DO
- období s počáteční hraniční hodnotou OD.. (od roku N a později)
- období s konečnou hraniční hodnotou ..DO (dříve a do roku N)

Jako dolní i horní hranici je možné použít jakoukoliv formátovanou dataci (datum, století, polovinu století apod.), ale nikoliv dataci názvem (ze slovníku).

Zadání intervalu *po átek 16. stol až 17. stol.* :

nebo

Poněkud problematické může být použití kvalifikátorů, protože MUSEION neumí skloovat a zadání „po“ + „pol. 20. st.“ zobrazí jako „po polovina 20. stol.“ Všechny takové výrazy je lepší dát do slovníku.

*Příklady: 1500..1600
1500..
..1500
10.1.2017..30.01.2017
19.stol. ..20.stol. (ale není možné 19. ..20.stol. nebo 19.-20.stol.)
20.léta 19.stol. ..50.léta 19.stol.
polovina 19.st. ..20.stol.*

1.3 Datace názvem

Každý uživatel si může vytvořit jakoukoliv dataci s vlastním názvem ve slovníku *Datace názvem*, a sám si určí, jaké období vyjaduje. Tuto dataci pak můžete zapsat do vstupního pole na kartě z klávesnice nebo vybrat ze slovníku.

Nový záznam je možné založit tlačítkem na horní nebo střední liště nebo **ALT+INSERT**, záznam se ukládá nebo **ALT+ENTER**.

Karta záznamu obsahuje

- Název - povinný údaj, libovolné pojmenování datace
- Podsbírka - podsbírka, v které může být hodnota použita. Pokud není vyplněná, bude se nabízet ve všech podsbírkách. Nepovinný údaj ze slovníku *Podsbírka*
- Datace - období, hodnota datace pro zazení na íselnou osu a případné filtrování podle datace

- Název pro publikaci – se volí ze slovníku Datace pro publikaci. Tato vazba se pak automaticky uplatní i práci v Museionu v úloze pro publikaci sbírkového pedm tu.

Ikona pro výběr ze slovníku je na kartě pedm tu vpravo od pole pro zadání hodnoty a otevře slovník datací názvem s předfiltrovanými hodnotami podle zadané podsbírky.

Při zadání datace názvem k pedm tu se automaticky přenesou informace o časovém rozsahu (hodnota od – do) a je možné podle nich například vyhledávat v systematické evidenci

1.4 Příklady datací

datace	povolený zápis	výsledné zobrazení
15. st.	15. st.	15.stol.
15. století	15. století	15.stol.
15. – 16. st.	15.st. .. 16.st.	15. stol. až 16. stol.
asi 1956	1956 zaškrtnutý příznak „asi“	1956?
březen 1931	3. 1931	3.1931
do 31.10.1952	.. 31.10.1952 nebo horní interval: 31.10.1952	do 31.10.1952
středověk	nutno zadat ze slovníku	středověk
po 16.-17.stol.	16.stol...17.stol. a kvalifikátory od = po átek od: kvalifikátor po átek, hodnota 16. st., do hodnota 17. st. (viz obr. 2)	po átek 16. stol. až 17. stol.